



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Vt Christi ac matris eius humilitatem & obedientiam imitari debeamus,
Sermo I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

attulit gloriam, quod Dei Filius homo fieri voluit? Missus planè erat Dominus ad oues quæ perierant domus Israel, & illis illuminandis quantam nauauerit operam, Euangelica scripta declarant. Sed quia paucissimi eius lucem recipere voluerunt, ad gentes gratia eius translata est. Vnde Esaias dicit ex persona Dei: *Eccce testem populus dedi eum, ducem ac præceptorem gentibus.* Dicitur ergo lumen gentium, quia post eius aduentum gentes demonum cultui deditæ ad vnius Dei viui & veri agnitionem conuersæ sunt, & Iudæi in sua cæcitate permanserunt. Gloriam autem plebis Israel eum vocat, quod illi populo maximam attulerit dignitatem, quod Dei Filius ex ipso carnem sumere voluit: quod idem ad totum humanum genus referri potest, cui id non vulgarem aduexit gloriam, quod Dei Filius homo fieri dignatus est. Rogemus nunc Dominum dilectissimi, vt dum adhuc in hoc exilio degimus veram pectoris & conscientia pacem, cunctis vitijs & perturbationibus exclusis ac sopitis adipisci, Christum veram salutem interioribus oculis, vel per speculum & in ænigmate conspiciere, atque eius luce, ne erroribus & mendacijs fallamur, illustrari, atque ipsum tandem, qui certa gloria est plebis suæ in cælesti patria felicissimè possidere, atque in eius populo, id est, veris Israelitis adnumerari mereamur, Amen.

SERMO IN EADEM SOLENNITATE.

Vt Christi ac matris eius humilitatem & obedientiam imitari debeamus.

Quam inducerent puerum Iesum parentes eius, vt facerent secundum consuetudinem legis pro eo. Lucæ secundo. Esti dubium non est dilectissimi totam Domini Saluatoris vitam omnigenis claruisse virtutibus, nullam tamen ferè tam studiosè, ac sollicitè in seipso expressisse, nobisque colendam tradidisse videtur, atque veram ac profundam humilitatem, Vnde ipse ait: *Discite à me, non fabricare cælos, non excitare mortuos, non* Matth. 23. *mortalium omnium efferri ac celebrari encomijs: sed quia mitis sum & humilis corde,* videlicet vt & vos beata humilitatis, & placida mansuetudinis gratiam adipisci conemini. Inspiciamus si placet totam Christi mortalem vitam, & in ea vbi que humilitatem præcipue eminere conspiciemus. Nascitur in exteris locis procul à paterna domo, ex virgine humili ac paupere, in vili & sœtenti stabulo, reponitur in præsepio, circumciditur vt peccati reus, offertur in templo ac redimitur vt vnus è cæteris, qui est verendus super omnes, Herodis insaniam sentiens, fugit in Aegyptum tanquam sibi ab illo homuncione metuat, quem solo nutu extinguere poterat: vsque ad annum tricesimum latet incognitus, vilibus cum S. Ioseph operibus intentus, denique vbi mundo prædicare exorsus est, tam manifestè ineffabilem vbi que humilitatem præ se tulit, vt omnino superuacaneum sit id declarare velle. Quæ omnia breuiter complexus D. Bernardus, ait *Exinanitus Christus semetipsum formam serui accipiens:* filius erat, & factus est tanquam seruus. Nec solum formam serui accepit, vt subesset, sed etiam mali serui vt vapularer, & serui peccati, vt poenam solueret, cum culpam non haberet.

Matth. 23.

Vita Christi tota vt fuerit mera humilitas. Lucæ 1.

Matth. 2.

Bernardus. Philip. 2.

Ita iam habemus filij Dei admirandam humilitatem: videamus etiã quã
cc 4. ea vir-

VI
22

Humilitas B. Mariz quanta fuerit.

Bernardus.

Lucas 1.

Esai 14.

Cognitione quam lucida habuerit beata Virgo Maria de Deo & de seipsa.

ea virtus in eius matre dignissima effulserit. Nouerat virgo supernis splendoribus abunde illustrata solum humilitatem reddere hominem Deo suo fidelem, eidem ascribere bona omnia, sibi verò non nisi mala, eamque nec insolescere in prosperis, nec deijci in aduersis: ideoque summo studio eam amplexa est. Vnde, tamesi ab æterno Patre tam singulariter esset electa, ab ipso Dei Filio in matrem assumpta, à sancto Spiritu totius gratiæ plenitudine inundata, ab Angelo officiosissime salutata, multisque alijs eximijæ inauditis affecta donis Dei, nihilominus tanquam horum nihil ipsi præstitum esset, in profundissimæ humilitatis abyssum sese semper deiecit, gratias quidem agens Deo corde ardentissimo pro beneficijs illius, sed eorum nihil sibi tribuens. Quod in ea admirans S. Bernardus, in hæc verba prorumpit: Quæ est ista tam sublimis humilitas, quæ honori cedere non nouit, insolescere gloria nescit? Dei mater eligitur, & ancillam se nominat. Non est magnum esse humilem in abiectione: magna profus & rara virtus humilitas honorata. Ecce reuera nimis stupendum, quod virgo sacratissima, Dei mater veneranda inter tot præclara virtutum charismata, tot diuinorum prærogatiuas munerum, tantam tamque excellentem vitæ sanctimoniam aliisque multa nulli vnquam tam sublimiter concessa non solum non est erecta in superbiam, sed nec tenuissimum elationis motum sensit vnquam: imo verò quanto præstantioribus Omnipotentis Dei beneficijs augebatur, tanto se semper humilius abiecit, omnibus illis ex animo indigna se iudicans. Vbi facile aduerri potest, quantum vicerit animi constantia & fortitudine, ac profunda humilitate primum illum ac præcipuum Angelum, qui cum non esset tam sublimi affectus honore, vt mater Dei, (Nihil enim sub Deo maioris est dignitatis, quam esse matrem Dei) tamen ex naturali pulchritudine ac decore suo tam intolerandam concepit superbiam, vt irreuocabili benignissimi creatoris sententia detrusus sit in infimum tartari lacum, semper illic sine fine cruciandus. Iam verò si quis diligentius scire velit, quanta fuerit in Dei matre humilitas, cogitet si potest quanta in eius mente serenissima, ac lucidissima, tum Dei, tum sui ipsius cognitio fuerit. Quæ quanto est maior in homine, tanto etiam humilitas demissior sit necesse est. Nemo me putet de nuda illa Dei ac sui cognitione dicere, quæ potest esse etiam in malis ac impijs: sed de illa potius, quæ à sancto Spiritu supernaturaliter infunditur: qua vsque adeo beatæ semper virginis Mariæ animam constat impletam fuisse, vt à nemine satis queat comprehendi. Itaque frequentissimis diuinæ lucis perfusa fulgoribus, atque in diuinitatis creberrimè & altissimè demersa abyssum, maximam & ineffabilem diuinæ maiestatis ac celsitudinis, suæque paruitatis notitiam adipiscatur: Inde verò intantum sese deiecit, ac omnino nihilipendit, vt Dei erga se benignitatem ac liberalitatem vehementissimè admiraretur, eaque se indignissimam toto corde sentiret. Sed & ipse sapientissimus Deus quando quidem eam supra omnem puram creaturam tam in donis gratiæ gratum facientis, quam gratiæ gratis datæ euehere ac exalcare constituerat pro suo erga ipsam singulari ac ardentissimo amore, vt eorum omnium donorum, & charissimum esset capacissima, ad eaque suscipienda cum primis habilis ac idonea, principio perfectissimam & profundissimam ei præstitit humilitatem: qua

indies

VI
22

indies in ea mirificè excreſcente, ſimul etiam alia omnia ſupernorum cha-
 riſmatum dona cumulabantur. Vt enim ad couallium contava vbertim
 pluuiatilis vnda conſluit: & quo conualles ſunt profundiores, eo copioſio-
 rem poſſunt vndam capere, largioresq; in eis aquæ colliguntur: ita in ani-
 mas humiles diuina gratia propenſiſſimè illabitur, eaq; tâto copioſior, quâ-
 to ſunt humilioreſ. Quis autem cogitatione cõplecti queat, quantum in hu-
 militate virgo ſacraſſima, profectum fecerit, quando veri Dei Filium, cu-
 ius ſummam maieltatem optimè nouerat, tam humiliter, tâ modeſtè, tam
 obedienter quotidie ſecum victitare perſpexit, cuius exemplis non poterat
 non vehementiſſimè inflammari: ſicut dubium non eſt, quin vt obediencia-
 ſima & ſummè docilis Chriſti Filij ſui diſcipula, perfectiſſimè ab eodem di-
 dicerit, ac executã ſit ſemper, quod ipſe dicebat: *Diſcite à me quoniam mitis ſum &*
humilis corde. Sed quid nos multis de ſanctiſſimæ virginis humilitate agi-
 mus, quæ nunquam potuit, ſed nec poterit vilo explicari ſermone? Videat
 mus nunc paucis & filij eius & ipſius obedienciam. De ſe quidem ipſe filius
 dicit: Non deſcendi de cælo vt faciam voluntatem meam, ſed eius qui mihi
 me patris. Ecce habes obedienciam erga patrem. Lucas autem Euange-
 liſta quodam loco de ipſo ſic refert: *Deſcendit Ieſus cum parentibus ſuis in Nazareth &*
erat ſubditus eis. En habes obedienciam erga parentes: ſed obedienciam
 talem, quam aures humanæ ſine ſtupore & tremore vix poſſint percipere.
 Quid eſt enim ſubditum eſſe Deum hominibus, omnipotentem inſinitis,
 Regem regum & Dominum dominorum, pauper oculis & ſimplicibus, crea-
 torem creaturis, immortalẽ mortalibus? Neq; ſolũ parentibus ſuis o-
 bediuit, ſed etiam mortalibus cunctis quantum in ipſo fuit. Quis vnquam
 aliquid petijt ab eo, & paſſus eſt repulſam? Atq; quod magis mirandum, etiã
 ipſi viliffimo demoni ſe ſubmiſiſſe: eatenus, quod ſe permiſiſſe ab illo in tem-
 pli pinnaculum, & in montem excelſum duci. Quam verò benedieta mater
 eius hanc Deo gratiſſimam virtutem excoluerit, vel ex hoc ſolo perſpicue
 liquet, quod nunquam in tora vita ſua vel tenuiſſimo peccato offenderit
 Deum: adeo ſemper ſummè ſolicita fuit, ne quid admitteret, quo vel parum
 diſpliceret Deo ac Domino ſuo: poteſtq; rectiſſimè illi aptari verſus ille
 Pſalmi I. *In lege Domini voluntas eius & in lege eius meditabatur die ac nocte.* Ne-
 que contenta fuit languere circa communia, & præcepta duntaxat obſerua-
 re, ſed quicquid cognouit præcipue placere Deo, id ſemper ſtudioſiſſimè ex-
 ecuta eſt. Imo etiam ea, ad quæ non erat aſtricta, perfectè ſeruare voluit hu-
 militatis & obedienciam cauſa: cuiuſmodi eſt, quod purificationis ſeruauit le-
 gem, cum nullas contraxiſſet ſordes, à quibus eſſet expurganda.

Merito igitur huic præſtantiſſimæ virginis ac reuerendiſſimæ Domine
 noſtræ ſubijcitur ac obtemperat creatura omnis cæleſtis & terreſtris, & quæ-
 cunq; cæli & terræ ambitu continentur: quandoquidem ipſa perfectiſſi-
 mè Deo ſemper ſubiecta fuit. Sed quid prodeſt dilectiſſimi, vt has Filij Dei
 matris quæ eius virtutes commemoremus, niſi etiam pro modulo noſtro
 eas imitari ſtudeamus? Didicimus humilitatem humilis Dei, didicimus hu-
 militatem matris Dei, didicimus & vtriuſque obedienciam, quæ virtus ex
 humilitate proficiſcitur (non enim poteſt eſſe verè obediens, niſi qui humi-
 lis ſit, nec poteſt non obedire, qui humilitate præditus eſt) dicamus ergo &
 ff

perfectum
quantū fecerit
B. Maria
in humil. tate
vera.

Matth. 11.

Obedientia
Chriſti quan-
ta fuerit.
Ioan. 5.

Lucæ 1.

Apocal. 9.

March. 4.
Lucæ 4.

Obedientia
B. Mariæ
quanta fue-
rit.

Pſalm. 1.

Lucæ 1.

Omnis crea-
tura vt me-
rito ſubijcia-
tur B. Mariæ.



- nos esse humiles, discamus esse morigeri ac obedientes. Vtraque virtus ad salutem prorsus necessaria est. Humilitatem B. Bernardus definit, quod sit virtus, qua quis verissima sui cognitione sibi vilescit. Idemque ait quod verus humilis non vult humilis prædicari, sed vilis reputari. Quod est contra hypocritas, qui foris humilitatem simulant, cum animo superbi ac tumidi sint. Quod vt caueamus, D. Hieronymus pulchre admonet, vbi ait: Humilitatem sequere, non quæ ostenditur atque simulatur gestu corporis, ac ficta voce verborum, sed quæ puro cordis affectu exprimitur. Aliud est enim virtutem habere, aliud virtutis similitudinem. Illa multo deformior est superbia, quæ sub quibusdam humilitatis signis latet. Nescio enim quomodo turpiora sunt vitia, cum virtutum specie celantur. Hæc ille.
- Humilitas quid sit. Bernard.**
- Hieron.**
- Ad veram humilitatem quænam promoueant.**
- Rationem meritam nullam habere homines cur superbire possint.**
- Bernardus.**
- Eccle. 10.**
- Bernardus.**
- Ad veram autem humilitatem obtinendam multum prodest bene prospecta habere, atque ob oculos reuocare vitia quibus Deum offendimus, utrumque perturbationes siue passionis malas quibus impliciti sumus. Non enim facile erigemur in superbiam, si bene attendere volemus quam viles simus in conspectu Dei ob peccata & vitia nostra, quibus tamen plus satis abundamus. Nihil namque Deo peius fœtet, atque peccatum: & hoc proprie nostrum est. Si qua verò bona in nobis sunt, ea non nostra, sed Dei sunt. Nihil igitur omnino in nobis est, nisi quod pessimè fœteat, de illis loquor, quæ verè nostra sunt. Vnde igitur superbia intumescimus? Si de ingenij præstantia, si de pulchritudine corporis, si de viribus, si de diuitijs, si de quantumuis excellenti eruditione, si denique, quod maius est, de virtutibus ac charismatibus diuinitus infusis: hæc omnia aliena sunt, nostra non sunt. Quicquid in nobis est, quicquid laude dignum est, ex totius boni fonte in nos derivatum est, non ex nobis ipsis profectum. Qua igitur fronte inde superbimus? Si extolli animo placet, extollamur de innumeris sceleribus, vitijs & peccatis nostris: hæc enim nostra sunt. Atqui ex his erigi in superbiam, nihil aliud est, quam in furorem & insaniam verti. Deinde non parum quoque adiuvat ad humilitatis capeffendam gratiam, considerare vilitatem conditionis nostræ quantum ad ipsum corpus attinet, de qua D. Bernardus scribens: Si diligenter, inquit, consideres, quid per os & nares, cæterosque corporis motus egreditur, vilius sterquilinum nunquam vidisti. Itemque: Nihil est aliud homo, nisi sacculus stercoreum, cibus & esca vermium, post hominem vermis, post vermem fœtor & horror. Et sic in non hominem vertitur omnis homo. Quid ergo superbis homo puluis & cinis? cuius conceptus culpa, mala miseria, viuere poena, & mori est angustia. Idem Bernard. serm. XXXVIII. in Cantica canticorum sententia virtut memorabili, qua non hæc duo tantum, sed etiam alia quædam, quæ animum vehementer humiliant, complexus est, ita dicens: Quomodo non humiliabitur anima in vera cognitione sui ipsius, cum se perceperit peccatis oneratam, mole mortalis corporis ingratuatam, terrenis curis circumdatam, carnalium desideriorum face infectam, curuam, infirmam, implicatam multis erroribus, mille periculis expostam, mille timoribus trepidam, mille difficultatibus anxiam, mille suspensionibus obnoxiam, mille necessitatibus arumnosam, procliuè ad vitia, & inualidam ad virtutes? Hæc ille. Magnum præterea ad consequendam humilitatem præstat adiumentum inspicere sanctorum exempla. Hoc enim id est.

VI
22

id efficit in nobis, vt dū aliorū præclara cōspicimus gesta ac merita, nos ipsos non solum non extollere audeamus, sed etiam despiciere ac deprimere cogamur. Quid est enim vita nostra ad multorū cum Christo in cælis beatā nunc vitā degentiū collata? Hac de re sic dicit B. Gregorius: Necessè est, qui in virtute humilitatis proficere desiderat, vt exempla sanctorū virorū cōspiciat, atq; in eorū cōparatione se pensans, se peccatorem esse deprehendat. Hoc ad aniculo vel remedio vti debent, qui dum boni quippiam agunt, aut quædā in se Dei dona animaduertunt, ventū superbiæ patiuntur. Credo equidem si quis præcedentiū sanctorū facta æquo perpendat iudicio, magis ipsum etiā ex quibuslibet quantūvis præclaris factis suis rubore posse suffundi, quā efferrī animo. Verum vt dicit S. Papa Gregorius, hæc reprobi nesciunt: quia mentis oculū semper in infimis premunt. Quia & si quandoq; in via Dñi veniūt, non ad meliorū vestigia intuenda, sed ad prauorū exempla vertuntur. Neq; eorum considerant vitā, quibus se humiliando postponant, sed quibus se superbiendo præferant. Deteriores namq; cōspiciunt, quibus se meliores esse gloriuntur. Possent & alia multa, quibus obtrineatur humilitas adduci, sed tēpus non patitur. De hac virtute, puta quā ea necessaria sit etiā illis, qui iam virtutibus acquirendis nauant operā, pulcherrimè dicit Gregorius Papa: Perit omne quod agitur, si non sollicitè in humilitate custodiatur. Qui enim virtutes sine humilitate congregat, quasi puluerem in ventum portat. Ergo dilectissimi studeamus humilitati, sine qua nihil Deo gratū esse potest, quantūcūque excellens sit. Si grandè nitimur & sublimem virtutū structuram conficere, fundamenti loco altissimam ponamus humilitatem: quæ quanto fuerit profundior, tanto firmitus, magisq; diuturnum erit totum cæterarū virtutum ædificium. Et si non nihil laborare oporteat, labor ipse contemnatur virtutis amore. Digna est enim hac præclara humilitatis virtus, vt eius adipiscendæ causā labor nullus subterfugiat. Tot tamq; eximios effectus habet: de quibus non est iam singillatim agēdum. Deinde vbi humilitatē adepti erimus, virtutes aliæ sua sponte succedent: imprimisq; vera tum erga Deum, tum prælatos, tum alios, maxime quibus parēdum est, obediētia, quæ vt diximus, ex humilitate nascitur, nec nisi in humilibus vera ac D. o grata esse potest, nec vnquā abest ab humilibus. Quisquis autē illis quibus debet morē gerere non vult, is hoc ipso superbiū se esse declarat. Erga Deū quidem summa ac præcipua semper exhibenda est obediētia, vt quicquid ille siue iussit siue veruit, ne pro ipsa quidē vita amittēda vnquam aut omitatur, aut fiat. Erga prælatos quoq; & Ecclesiæ proceres integra ac sincera obediētia præstanda est, nec dubitet quisquā quin contemptus illis irrogatus in Deum redundet. Sic enim ipse Dominus ait: *Qui vos audit me audit, & qui vos spernit me spernit*, Et ne quis putet ob malā ipsorum vitam non eis esse obtemperandū. Dominus manifestè ait ad discipulos suos: Super cathedram Moyse sederunt scribæ & pharisæi. Omnia ergo quæcūque dixerint vobis, seruare & facite: secundū opera verò illorum nolite facere. Istud difficilè non est humilibus, qui neminem contemnant, neminem iudicant, sed se solos omnium vilissimos ex animo putant, atque indiscriminatim quibusvis superioribus suis obediunt, modò ne manifestam præcipiant iniquitatem.

Gregor.

Idem.

Idem.

Fundamentū veri spirituales aedificij quodnam sit,

Obedientiā nasci ex humilitate.

Obedientiā quibusnā debeamus.

Lucæ 10.

Obediendū vi sit malis etiam prælati. Matth. 23.



Lutherani nostri spiritu non humilitatis sed elationis pleni nolunt Romanæ sedis antistiti, atque alijs catholicis Episcopis & superioribus suis obtemperare. Putant enim se nullam eis debere obedientiam. Sed quo auctore? Luthero scilicet, excucillato monacho, qui ipse primo votum obedientiæ monasticum omni pudore simul cum habitu religioso reiecto fragit, ac deinde etiam Romano pontifici atque adeo toti Ecclesiæ se opposuit. Nec sua damnatione contentus, quoscunque potuit ad eandem prouocauit. Quæ libentissimè innumera hominum carnalium & mundo huic deditur turbata sectata est. Nimirum enim delectabat eos hodièq; delectat carnis gaudere libertate, quæ est dirissima seruitus, nec vlli parere superiori potestati. Cuius rei præclarum habent exemplum in ipso Lucifero, qui indignè ferens se Deo subiectum esse debere, tale concepit consilium: *Ascendam*, inquit, *super altitudinem nubium, similis ero altissimo*. Sed quid euenit misero? Id quod statim apud Esaiam, vnde hæc eius verba desumpta sunt, sequitur: *Verum animus ad infernum detraheris in profundum lacu*. Timeant hæc filij propriæ voluntatis, filij inobedienciæ, qui ab catholice Ecclesiæ capitibus & membris sese vltro abiangunt, nec per humile ostium quod est Christus, intrare volunt in regnum cælorum, seu per deuia aberrare malunt cum principe tenebrarum, qui nunquam aduersus miseros mortales fortior est, quam cum eos à Christianæ humilitatis obedientia sese subducere, ac propriæ voluntatis libidini obsequi cernit. Quod vtiq; neque Christus, neque eius veneranda genitrix suis nos exemplis docuerunt: qui vt maximum obedientiam meritum nobis demonstrarent, etiam in illis obedire voluerunt, in quibus erant ab omni lege immunes. Quos nos dilectissimi imitari decet, & eorum potius quam superbi dæmonis vestigijs ingredi. Nihil est Christianæ pietatis humilitate sublimius, nihil submissa obediencia glorioius. Potest eaquam ex paradisi sedibus ob superbiam & inobedienciam detrusi sumus, non alia, qua ad eas reuerti liceat, quam humilitatis & obedienciæ, nobis relicta via. Hanc teneamus, in hac perseueremus. Non nos delectet libertas carnis, cuius finis est demonum seruitus sempiterna apud inferos, sed Christi suauitatem & onus leue mansuetissimis humeris excipiamus. Humilemur dum in hac misera vita vel potius morte sumus cum Domino filio & eius piissima matre, vt exaltemur in die visitationis, quando veniat Dominus exaltare humiles, & humiliare superbos, quando pauperes spiritus, id est, humiles obtinebunt regna cælorum, & superbi cum eo qui est rex super omnes filios superbiz, demergentur in flammis pice ac sulphure semper arsuras apud chaos tartarorum, iustam illis vindictam reddente Domino nostro Iesu Christo, qui est super omnia verendus & benedictus in secula, Amen.

SERMO II. IN EADEM SOLENNITATE

Templum triplex, in quod Christus mysticè offerri debet, quodammodo quas item virtutes in sua purificatione idem Christus & dignissima ipsius mater nos docuerunt.

Suscipimus Deum misericordiam tuam in medio templi tui. Psalmo XLVII. *Clarissimi fratres sancta mater Ecclesia peragens solennitatem hodiernam, solat*

Lutheri rebellio in prælatos Ecclesiæ quæta

Obedientia Lutheranoū qualis sit.

Esaiæ 14.

Esaiæ 14.

Matth. 10.

Humilitatem & obedienciam in solam viam esse ad regnum cælorum.

Matth. 11.

1. Petr. 5.

Lucæ 14.

Matth. 5. 10b 41.